

**SENATOR
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

prof. zw. dr hab. Maria Szyszkowska

**Projekt ustawy
Kodeks honorowy osób pełniących funkcje publiczne**

Art. 1.

1. Kodeks Honorowy osób pełniących funkcje publiczne, zwany dalej Kodeksem Honorowym, ustala podstawowe zasady uczciwego oraz nieposzlakowanego postępowania osób pełniących funkcje publiczne. Postawa życiowa tych osób oraz ich działania podejmowane z tytułu pełnionych funkcji powinny być wzorem postępowania wpływającego z troski o dobro ogólnospołeczne oraz budzić zaufanie do organów państwa.
2. Kodeks Honorowy stosuje się w postępowaniu o ustalenie odpowiedzialności honorowej za czyny naruszające honor osoby pełniącej funkcję publiczną.

Art. 2.

1. Osobami pełniącymi funkcje publiczne w rozumieniu ustawy są: Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, poseł, senator oraz osoba powołana, wybrana lub mianowana na określone w innych ustawach kierownicze stanowisko państwowe przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Sejm, Prezydium Sejmu, Senat, Sejm i Senat, Marszałka Sejmu, Marszałka Senatu lub Prezesa Rady Ministrów, a także Szef Służby Cywilnej, konsul, dyrektor generalny w ministerstwie, urzędzie centralnym lub urzędzie wojewódzkim oraz osoba wchodząca w skład organu stanowiącego lub wykonawczego samorządu terytorialnego.
2. Za osobę pełniącą funkcję publiczną uznaje się również zastępcę osoby wskazanej w ust. 1

Art. 3.

Podstawowe zasady obowiązujące osoby pełniące funkcje publiczne:

- a) Odpowiedzialność – Osoba pełniąca funkcję publiczną powinna kierować się poczuciem odpowiedzialności za społeczeństwo. Szczególne poczucie odpowiedzialności powinno towarzyszyć wydatkowaniu środków publicznych.
- b) Obiektywizm – Osoba pełniąca funkcję publiczną powinna kierować się przejrzystymi kryteriami merytorycznymi przy podejmowaniu decyzji związanych z wykonywaniem swoich obowiązków. W szczególności zasada ta powinna znajdować zastosowanie przy podejmowaniu decyzji personalnych takich jak: nominacje na stanowiska, zatrudnianie pracowników, awanse, nagrody, wyróżnienia.
- c) Jawność i uczciwość – Osoba pełniąca funkcję publiczną powinna przestrzegać zasady jawności w odniesieniu do całokształtu działalności związanej z pełnioną funkcją. Zasada jawności może zostać ograniczona lub wyłączona tylko w przypadku, gdy wymaga tego dobro publiczne lub obowiązujące przepisy. Obowiązkiem osoby pełniącej funkcję publiczną jest ujawnienie prywatnych spraw, mających związek z pełnioną funkcją. W przypadku sprzeczności interesów, osoba pełniąca funkcję publiczną powinna służyć dobru publicznemu. Prawość i uczciwość osoby pełniącej funkcję publiczną nie powinny budzić wątpliwości.
- d) Bezinteresowność – Osoba pełniąca funkcję publiczną nie powinna podejmować działań zmierzających do uzyskania korzyści dla siebie, członków swojej rodziny lub innych osób, z którymi łączy ją osobiste więzi. Osoba pełniąca funkcję publiczną nie powinna czynić uzgodnień oraz składać obietnic wykraczających poza zakres jej kompetencji lub mogących mieć negatywny wpływ na wypełnianie obowiązków służbowych.
- e) Nienaruszalność własności publicznej – Osoba pełniąca funkcję publiczną nie powinna przywłaszczać dóbr publicznych, nawet niewielkiej wartości, ani przyzwalać na to innym. Zasada ta dotyczy w szczególności korzystania z samochodów służbowych w celach prywatnych. Osoba pełniąca funkcję publiczną powinna dążyć do minimalizowania kosztów reprezentacyjnych.
- f) Nieprzekupność – Osoba pełniąca funkcję publiczną nie powinna przyjmować prezentów lub czerpać innych korzyści, które mogłyby wpływać na wykonywanie jej obowiązków służbowych.

Art. 4.

1. Osoby pełniące funkcje publiczne są zobowiązane do współdziałania niezależnie od wyznawanych poglądów politycznych, a w szczególności zobowiązane są do zaniechania ataków i oskarżeń zmierzających do zdyskredytowania przeciwnika politycznego.
2. W celu osiągnięcia pożądanego poziomu kultury politycznej postanawia się, że osoby pełniące funkcje publiczne zobowiązane są w szczególności:
 - a) Szerzyć idee pluralizmu światopoglądowego oraz tolerancji;
 - b) Powstrzymywać się od upubliczniania niesprawdzonych informacji lub bezpodstawnych ocen;
 - c) Odnosić się z szacunkiem do przedstawicieli innych partii lub ugrupowań;
 - d) Powstrzymywać się od używania języka wulgarного lub obraźliwego;
 - e) Powstrzymywać się od nadużywania napojów alkoholowych;
 - f) Okazywać życzliwość oraz zachowywać się taktownie.

Art. 5.

1. Powołuje się Trybunał Honorowy, który składa się z 11 osób, w tym 4 osób wskazywanych przez Sejm, 4 osób wskazywanych przez Senat oraz 3 osób wskazywanych przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Kadencja Trybunału Honorowego trwa 4 lata.
3. Członkowie Trybunału za swoją pracę nie pobierają wynagrodzenia.
4. Siedzibą Trybunału jest Warszawa.
5. Trybunał Honorowy wybiera spośród swego składu Przewodniczącego i dwóch jego zastępców w głosowaniu tajnym.
6. Trybunał Honorowy orzeka w składzie trzech osób wskazywanych przez Przewodniczącego do rozstrzygnięcia danej sprawy według kolejności wpływu wniosków.

Art. 6.

1. Trybunał Honorowy orzeka o naruszeniu lub nienaruszeniu przez osobę pełniącą funkcję publiczną Kodeksu Honorowego.
2. Postępowanie przed Trybunałem Honorowym wszczyna się z urzędu lub na wniosek w terminie 14 dni od jego złożenia.

3. Postępowania przed Trybunałem Honorowym nie wszczyna się, a wszczęte umarza, gdy:
 - a) osoba, przeciwko której skierowany został wniosek lub przeciwko której wszczęto postępowanie, o którym mowa w ust. 2 zmarła, chyba że członek najbliższej rodziny zmarłego wystąpił w wnioskiem o dalsze prowadzenie postępowania;
 - b) zostało ujawnione, że sprawa nie podlega właściwości Trybunału Honorowego lub zostało ujawnione, że toczy się już w tej sprawie postępowanie przed Trybunałem Honorowym.
4. Trybunał Honorowy przedstawia zarzuty, przeprowadza postępowanie wyjaśniające i dowodowe, umożliwiając osobie, przeciwko której zostało wszczęte postępowanie, o którym mowa w ust.2 i jej pełnomocnikowi składanie wyjaśnień i dowodów.
5. Nieusprawiedliwione niestawienie się przed Trybunałem Honorowym wnioskodawcy lub osoby, przeciwko której toczy się postępowanie albo ich pełnomocników nie stanowi przeszkody do przeprowadzenia rozprawy i wydania wyroku.
6. Trybunał Honorowy z urzędu lub na wniosek osoby przeciwko, której wszczęto postępowanie, może wyłączyć jawność postępowania, jeżeli przemawia za tym uzasadniony interes tej osoby lub dobro Rzeczypospolitej Polskiej.
7. Wewnętrzny tok postępowania o ustalenie odpowiedzialności honorowej za czyny naruszające honor osoby pełniącej funkcję publiczną określa regulamin uchwalony przez Trybunał Honorowy.

Art. 7.

1. Postępowanie przed Trybunałem Honorowym kończy się wydaniem wyroku na piśmie. Wyrok powinien zawierać: skład Trybunału Honorowego orzekającego w sprawie, termin wydania orzeczenia, określenie zarzucanego czynu, rozstrzygnięcie Trybunału, pouczenie o prawie i sposobie wniesienia skargi.
2. Trybunał Honorowy sporządza uzasadnienie wyroku w terminie 7 dni od dnia jego ogłoszenia.
3. Od wyroku Trybunału Honorowego osobie, przeciwko której toczyło się postępowanie przysługuje prawo wniesienia skargi do Sądu Okręgowego w Warszawie, Wydziału Karnego, w terminie 14 dni od doręczenia go wraz z uzasadnieniem. Po upływie terminu do wniesienia skargi wyrok Trybunału Honorowego jest ostateczny.
4. Sąd Okręgowy uchyla wyrok Trybunału Honorowego i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania jeżeli:

- a) osoba, przeciwko której toczyło się postępowanie nie miała możliwości obrony swoich praw w postępowaniu przed Trybunałem Honorowym;
 - b) nie zachowano trybu postępowania przed Trybunałem Honorowym;
 - c) rozstrzygnięcie jest niezrozumiałe, zawiera sprzeczności albo uchybia praworządności lub zasadom współżycia społecznego;
 - d) zachodzą przyczyny, które stanowią podstawę skargi o wznowienie postępowania w myśl przepisów kodeksu postępowania karnego.
5. W postępowaniu ze skargi o uchylenie wyroku Trybunału Honorowego stosuje się przepisy Kodeksu postępowania karnego o postępowaniu w pierwszej instancji, z tym że od wyroku Sądu Okręgowego nie przysługują środki odwoławcze.
 6. Przy ponownym rozpatrywaniu sprawy Trybunał Honorowy orzeka w innym składzie osobowym, z wyłączeniem tych osób, które brały udział w wydaniu wyroku, który został uchylony.

Art. 8.

Instytucje, organizacje oraz organy państwowe zobowiązane są na żądanie Trybunału Honorowego niezwłocznie udzielić niezbędnej pomocy. W przypadku, gdy dysponują materiałami, które zgodnie z ich oceną mogą mieć znaczenie dla spraw rozpoznawanych przez Trybunał Honorowy, mają obowiązek niezwłocznie poinformować o tym Trybunał i udostępnić te materiały.

Art. 9.

W przypadku, gdy wyniki postępowania przed Trybunałem Honorowym wykażą, że osoba pełniąca funkcję publiczną popełniła przestępstwo lub wykroczenie Trybunał zawiadamia właściwe organy ścigania oraz przekazuje zgromadzone w sprawie materiały.

Art. 10.

1. Prawomocny wyrok Trybunału Honorowego stwierdzający naruszenie przez osobę pełniącą funkcję publiczną Kodeksu Honorowego podaje się niezwłocznie do publicznej wiadomości w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

2. Prawomocny wyrok Trybunału Honorowego stwierdzający brak naruszenia przez osobę pełniącą funkcję publiczną Kodeksu Honorowego podaje się do publicznej wiadomości na wniosek tej osoby w trybie określonym w ust. 1.
3. Osoba, w stosunku do której Trybunał Honorowy stwierdził prawomocnym wyrokiem, że naruszyła Kodeks Honorowy, każdorazowo ubiegając się o funkcję publiczną ma obowiązek ujawnić informację o treści wyroku, jaki w jej sprawie wydał Trybunał Honorowy.

Uzasadnienie

Projekt ustawy: Kodeks honorowy osób pełniących funkcje publiczne staje się szczególnie aktualny wobec znacznego upadku prestiżu organów władzy rozmaitych szczebli. Zdając sobie sprawę z wychowawczej roli prawa, Kodeks ten ma kształtować podstawy odznaczające się bezinteresownością w życiu publicznym. Ma stanowić uzupełnienie braków naszej edukacji. Za mało w niej jest miejsca na kształtowanie charakterów.

W państwie demokratycznym nie powinno się, pozostając w zgodzie z teorią społeczeństwa obywatelskiego, formułować kodeksów etycznych poszczególnych zawodów. Niezgodne bowiem jest z demokracją byłoby narzucanie jednego systemu moralnego wyodrębnionej grupie zawodowej. Ponadto odwołania do moralności okazały się nieskuteczne, gdy zważy się przejawy chciwości osób publicznych, prywatę, nepotyzm czy korupcję, by poprzestać na tych przykładach. Z tego względu niezbędne jest prawne uregulowanie zasad, które powinny obowiązywać osoby pełniące funkcje publiczne.

Niniejszy kodeks stanowi nawiązanie do najlepszych tradycji narodowych. Honor jest jedną z wartości wartości wypisanych na naszych sztandarach i pomnikach. Wartość honoru funkcjonuje współcześnie, choć w niewystarczającym zakresie. Krzewienie poczucia honoru odegrało wielką rolę w polskich tradycjach, a „Kodeks Honorowy Wojska Polskiego” z roku 1995 pełni trudną do przecenienia rolę wychowawczą. Odwołania do honoru występują w wielu środowiskach, w tym sportowych.

Kodeks honorowy jest wolny od założeń czy odniesień światopoglądowych. Dlatego też może być przyjęty przez ludzi o zróżnicowanych poglądach oraz jednoczy obywateli. Niezależnie od tego, czy ktoś jest wyznawcą jakiejś religii, człowiekiem bezwyznaniowym, ateistą, czy stoi na gruncie etyki chrześcijańskiej lub bliskie są mu ideały New Age bądź na przykład buddyzmu – honor nakazuje bezinteresowność, uczciwość, lojalność, elementarną, przyzwoitość. Honor zobowiązuje do życzliwości wobec drugiego człowieka. Poczucie honoru zobowiązuje, ale zarazem nobilituje.

Apelowanie do honoru, to zarazem odwoływanie się do tkwiącego w każdym człowieku, przynajmniej w załączku, poczucia uczciwości, sumienności, sprawiedliwości i fachowości. Upadek pewnych wartości, w tym honoru, to rezultat między innymi bezkrytycznego naśladowania tego, co uznaje się u nas za symbol nowoczesności. Zgubne stają się w naszym społeczeństwie skutki lęku, by nie wydać się staromodnym, pozostającym na obrzeżach tego, co europejskie. Europejczyk,

jeżeli to słowo ma coś znaczyć, to człowiek kierujący się honorem. Człowiek honoru spełnia swoje zobowiązania przede wszystkim po to, by pozostawać w zgodzie z własnym ja.

Spółeczeństwo ma prawo oczekiwać rzetelnego wypełniania obowiązków i przestrzegania ogólnie przyjętych zasad przyzwoitości od osób pełniących funkcje publiczne. Idzie o wyeliminowanie sprzeczności pomiędzy interesem ogólnym z prywatnymi interesami osób wypełniających funkcje publiczne. Istotne znaczenie ma odrodzenie poczucia honoru jako czynnika zmniejszającego negatywne zjawiska w życiu publicznym. Człowiekowi honoru przyświeca kultywowanie tradycyjnych wartości i tym samym gotowość do poświęcenia dla spraw publicznych. Powrót do źródeł honoru to zarazem droga do odrodzenia patriotyzmu.

Przeprowadzane w ostatnich latach badania opinii publicznej w większości krajów demokratycznych wykazują, podobnie jak w Polsce, niski poziom zaufania do polityków. Ocenia się, że przyczyn tego zjawiska nie można upatrywać wyłącznie na płaszczyźnie ogólnego upadku moralności i obyczajów w życiu publicznym. Istotnym czynnikiem są tu między innymi zachodzące zmiany ogólnych warunków uprawiania polityki. Ważną kwestią jest zakres i sposób ingerencji państwa w życie społeczne i gospodarcze, a co się z tym wiąże wpływ organów władzy na codzienne życie obywateli, czyli potencjalnych wyborców.

Dzięki wzrostowi aktywności mediów znacząco zmniejszył się dystans między elitą władzy a społeczeństwem; ma miejsce surowy, często bezlitosny publiczny osąd postępowania osób sprawujących władzę. Znaczącą rolę odgrywa postępujący proces edukacji demokratycznej, utrwalający przekonanie o służebnej roli, z jaką powinny być wypełniane obowiązki organów władzy wszystkich szczebli. Osoby pełniące funkcje publiczne są zobowiązane do rzetelności i poświęcenia w pracy dla dobra ogółu również z tego względu, że otrzymują wynagrodzenie ze środków pochodzących od podatników, a więc wszystkich obywateli. Z tego względu są w szczególności odpowiedzialne przed całym społeczeństwem.

Przyjmowane w różnych krajach zasady postępowania osób pełniących funkcje publiczne różnią się zakresem oraz stopniem szczegółowości, ale mają ten sam cel, mianowicie zapewnienie jawności i uczciwości w życiu publicznym. Zadaniem funkcjonujących w tym zakresie regulacji jest skuteczne zapobieganie wykorzystywaniu powierzonych stanowisk do czerpania korzyści, co stanowi podstawową przyczynę spadku zaufania do organów państwa. Przyjmowane rozwiązania mają służyć osłabieniu wpływów grup interesów wywierających naciski na ośrodki decyzyjne w państwie w celu realizacji partykularnych interesów i wprowadzenia korzystnych dla siebie rozwiązań.

W większości krajów demokracji parlamentarnej przyjmuje się szereg rozwiązań mających doprowadzić do zmiany obecnego stanu, wśród których należy zwrócić uwagę na zasadę

niełączenia stanowisk, odpowiedzialność rządu przed parlamentem, funkcje kontrolne parlamentu o raz system profesjonalnej, apolitycznej kadry urzędniczej.

Porównajmy rozwiązania ustawowe normujące postępowanie osób pełniących funkcje publiczne w niektórych krajach o ustabilizowanym systemie demokracji.

Wielka Brytania

W 1994 r. w Wielkiej Brytanii powołano niezależną komisję pod przewodnictwem sędziego Lorda Nolana, której zadaniem było zbadanie kultury życia publicznego. Jedną z przyczyn powołania komisji była seria skandali finansowych i obyczajowych z udziałem polityków. Dobre imię brytyjskiego parlamentu zostało naruszone w wyniku publikacji prasowych na temat afery znanej jako „interpelacje za pieniądze”, a także usług świadczonych politykom przez biznesmenów. Między innymi, ujawniono przypadki obejmowania przez ministrów – bezpośrednio po opuszczeniu stanowisk – lukratywnych posad w przedsiębiorstwach prywatnych prowadzących działalność w dziedzinach podlegających resortom, którymi kierowali.

Komisja Nolana w składzie 10 członków została powołana na okres 3 lat. Do komisji weszło dwóch posłów oraz przedstawiciele prawa konstytucyjnego. Zadania komisji obejmowały sprawy dotyczące: postępowania członków parlamentu, postępowania członków rządu i pracowników państwowej służby cywilnej, zarządzania oraz spraw kadrowych w agencjach pozarządowych i jednostkach publicznej służby zdrowia.

W maju 1995 r Komisja Nolana opublikowała swój pierwszy raport zatytułowany „Etyka w życiu publicznym”. W przeprowadzonych dochodzeniach komisja nie znalazła potwierdzenia dla tezy o powszechnym upadku obyczajów i szerzącej się korupcji. Stwierdzono jednak, że obowiązujące zasady postępowania w niedostatecznym stopniu wyznaczają granice między zachowaniem poprawnym a niedopuszczalnym, za niejasne i niejednoznacznie uznano procedury służące egzekwowaniu obowiązków.

Komisja zaleciła podjęcie szeregu działań w celu udoskonalenia systemu kontroli przestrzegania obowiązujących zasad, zarówno w odniesieniu do parlamentarzystów, jak i szeroko rozumianej administracji państwowej. Podsumowując raport Komisja Nolana sformułowała siedem podstawowych zasad mających obowiązywać w życiu publicznym, do których należą: bezinteresowność, nieprzekupność, obiektywizm, odpowiedzialność, jawność, uczciwość, przywództwo.

W raporcie podkreślano, że sformułowane przez Komisję podstawowe zasady mają zastosowanie do wszystkich przejawów życia publicznego i winny być uwzględnione między

innymi w procesie edukacji i kodeksach etyki zawodowej, obowiązujących w poszczególnych sferach działalności publicznej.

Francja

We Francji, podobnie jak w Wielkiej Brytanii, bezpośrednią przyczyną podjęcia problemu wprowadzenia kontroli postępowania osób sprawujących funkcje publiczne były skandale o podłożu polityczno – finansowym. W roku 1990, po raz pierwszy w historii Francji, urzędujący minister trafił do więzienia, a ogłaszana tradycyjnie ustawa amnestyjna – z „powodu wyboru nowego prezydenta– tym razem nie objęła osób, którym udowodniono „osobiste wzbogacenie się” przy finansowaniu kampanii wyborczych.

Francuskie, ustawodawstwo precyzyjnie reguluje kwestię niełączenia stanowiska i funkcji. Zakaz łączenia mandatu parlamentarnego z zajmowaniem stanowisk w rządzie reguluje art. 23 Konstytucji z 1958 r. Dodatkowo sprawę niełączenia mandatu parlamentarnego z innymi funkcjami reguluje oddzielna ustawa, między innymi zakazująca kandydowania kierownikom urzędów administracji państwowej, agencji i instytucji publicznych, sędziom, oficerom wojska i policji. Zgodnie z francuskim ustawodawstwem mandatu parlamentarzysty nie wolno łączyć ze sprawowaniem funkcji powierzonych przez państwo członkowskie Unii Europejskiej lub organizację międzynarodową, wynagradzanych ze środków tych państw lub organizacji.

Ustawowe ograniczenia dotyczą również łączenia mandatu z pełnieniem funkcji w zarządach spółek, organów administracji terytorialnej i samorządowej a także wykonywaniem zawodu adwokata. Deputowany nie może być członkiem stowarzyszenia lub organizacji nastawionych na ochronę interesów partykularnych, lokalnych lub zawodowych.

Zgodnie z ustawami z 1988r. i 1995r. o jawności finansowej życia politycznego wprowadzono we Francji obowiązek składania oświadczeń majątkowych przez kandydatów na prezydenta, członków rządu, parlamentarzystów, deputowanych do Parlamentu Europejskiego, przewodniczących związków gmin, radnych, merów i wicemerów gmin. Obowiązek składania oświadczeń majątkowych dotyczy około 7500 osób.

Interesującym rozwiązaniem było ustawowe utworzenie Komisji do spraw jawności finansowej życia publicznego, która gromadzi, analizuje i przechowuje oświadczenia majątkowe wszystkich, osób pełniących funkcje publiczne.

Oświadczenia deputowanych i senatorów oraz opinie Komisji na ich temat mają charakter poufny. Oświadczenia są udostępniane na wniosek kompetentnych władz lub organów sądowych. Obowiązkiem Komisji jest prowadzenie systematycznej analizy zmian zachodzących w sytuacji majątkowej osób podlegających ustawie oraz formułowaniu wniosków ogólnych, bez

przywoływania nazwisk. Sprawozdania ze swej działalności Komisja publikuje w Dzienniku Ustaw.

Kanada

W ustawodawstwie kanadyjskim dotyczącym zasad postępowania osób pełniących funkcje publiczne na szczególną uwagę zasługuje „Kodeks regulujący sprzeczności interesów”. Jego celem jest zwiększenie zaufania społecznego do uczciwości osób sprawujących urzędy oraz zachęcanie doświadczonych i kompetentnych kandydatów do ubiegania się i obejmowania funkcji publicznych. W myśl tego Kodeksu nadrzędność interesu publicznego jest sprawą podstawową, zarówno w okresie sprawowania funkcji publicznej przez daną osobę, jak i po ustąpieniu z zajmowanego stanowiska. Zgodnie z zasadami tego Kodeksu, osoby sprawujące funkcje publiczne powinny postępować w taki sposób, by nie dopuszczać do powstawania rzeczywistej lub tylko potencjalnej sprzeczności pomiędzy ich interesami prywatnymi a obowiązkami służbowymi. Natomiast w przypadku wystąpienia takiej sprzeczności sprawa powinna zostać rozstrzygnięta na korzyść interesu publicznego. Kodeks wyraźnie zobowiązuje do tego także po zakończeniu piastowania zajmowanego stanowiska.

W Kanadzie – podobnie jak we Francji – szczegółowo uregulowano obowiązek składania oświadczeń majątkowych. Osoba sprawująca urząd publiczny powinna złożyć poufny raport dotyczący wszystkich posiadanych składników majątku, jak i zobowiązań finansowych. W odniesieniu do ministrów, sekretarzy stanu i sekretarzy parlamentarnych obowiązek ten dotyczy również współmałżonków oraz dzieci pozostających na utrzymaniu. W Kodeksie zostały szczegółowo wskazane składniki majątku, jakie powinny zostać ujawnione oraz procedury kontrolne w przypadku wyzbywania się mienia.

Szwecja i Finlandia

W Szwecji historia powołania „Parlamentarnego Ombudsman’a” (pełnomocnika, mandatariusza ludności) sięga roku 1809. Osoba sprawująca te funkcję cieszy się społecznym uznaniem i budzi respekt.

Obowiązujące ustawodawstwo Finlandii określa „Parlamentarnego Ombudsman’a” jako autorytet bezstronny i niezależny, którego zadaniem jest czuwanie nad przestrzeganiem prawa przez osoby pełniące funkcje publiczne, nie wyłączając prezydenta. Działalność „Parlamentarnego Ombudsman’a” i jego dwóch zastępców ma na celu zapewnienie przestrzegania prawa, w tym Konstytucji oraz prawidłowego wykonywania obowiązków i szanowania praw człowieka przez osoby pełniące funkcje publiczne, urzędników służby cywilnej oraz innych funkcjonariuszy

administracji państwowej. Do obowiązków „Parlamentarnego Ombudsman’a” należy również monitorowanie działań organów sprawiedliwości oraz innych urzędów publicznych, a także analiza wszelkich uchybień w pracach legislacyjnych.

Analiza przedstawionych powyżej rozwiązań stosowanych w wielu krajach, zwłaszcza należących do Unii Europejskiej oraz w USA i Kanadzie, pozwala stwierdzić, że postanowienia zawarte w projekcie Kodeksu Honorowego mają analogiczny charakter.